

Чурттуң ховуларында (1 арын).
Мурнуу Украина каналының тудуунда (1 арын).
Часы тарылга үезинде культур чырыдышкын ажылы (1 арын).
Партия амдыралы:
В. Давадор. — Колхозта партия организациязынын ролон бедидер (2 арын).
Х. Тембрел. — Ниятинин ажылы

агылының чединшикнери (2 арын).
А. Ермакова. — Урезинни агаарга чалдыры (2 арын).
В. Игнатъев. — «Империалисттик дайынның үезинде большевиктер партиясы Россияга ийя дугаар революция» деп кичээди белгүмге канчаар чорудары (3 арын).
Тайбың Паптызы дээш (4 арын).

Кыдат улус Макартурнуң медетелинге удурланып турар (4 арын).
Италиның коммунисттик партиязының 7 дугаар съездинин аяктыганы (4 арын).
Кореяда болушкуннар (4 арын).
Германияның чепсез дүжүр дугаында дугурулгалары каржызы-биле үрөп турары (4 арын).

Тайбыңны камгалаары болгаш быжыглаары дээш

«Улустар аразыңга тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейин Сталинчы шаңналдарын тыпсыр дугайында дыңнадыгы «Правда» парлап үндүргөн.

«Улустар аразыңга тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейин Сталинчы шаңналдарын камгалаары болгаш быжыглаары дээш демиселдин херөөнге шыгарангай ачы-хавыяалык болганы дээш бүгү делегейин янзы-бүрү чурттарының демонстрация күштеринин чоң адаанда төлө-лекчилеринге тыыскаң: Фредерик Жолио-Кюри (Франция), Сун Цзин-ли (Кыдат), Хьюлетт Джонсон (Англия), Жени Коттон (Франция), Артур Моу (АКШ), Пак Ден Ай (Корея) болгаш Эрберто Хара (Мексика).

И. В. Сталинның тортууненин чедир хар харлааның хууларды кылдыр ССРЭ-нің Дээди Комитетинин Президиумунун 1949 чылы апрель 20-де Чарлы-биле доктуртугунган «Улустар аразыңга быжыглаары дээш» деп делегейин Сталинчы шаңналдары болгаш делегейин тайбыңна шынарлы чалгылыш чок политиказының торгай илөрөөниң болур.

Совет күрүнө бодунун туруп келгениниң баштайгы хүнеринден эгелээш-ле тайбың дээш, улустар аразыңга найрал дээш демиселди кызымак чүткүлдүү-биле чорудуп келген. Бистиң чуртуvus ол демиселинге бүгү чурттарының улус массаларыга канчаар-даа аажок улуг ат-алдарык болуп, бүгү мурнакчы кижи төлөгөтениң улуг хүндүктелди чаалап алган.

Совет Эвилелиңин тайбыңга ынак-шымактыг тайбың политиказы совет улустуң болгаш демиселди бүгү кижи төлөгөтениң башкысы эш Сталин быжыкы болгаш күштүү-биле угдалап баштап турар. Тайбыңга ынак-шымактыг бүгү улустарның бүгү делегейге тайбың дээш демисели эш Сталинның ады-биле үзүлбөс харылзаалык. Шаң оюп журунда тайбың дээш демиселдин херөөнге шыгарангай ачы-хавыяалык болганарга «Улустар аразыңга тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейин Сталинчы шаңналдарын тыпсыр.

Делегейин Сталинчы шаңналдарының баштайгы лауреаттарының аразында бүгү делегейин янзы-бүрү чурттар хаммагыларының төлөлекчилери, политика болгаш шаңын чүдүгө талазы-биле янзы-бүрү үздигилер бар.

Хүндүгү дайыңын бир дугаарында тайбың талапачыларының шимчээшкениниң шыдарангай ажылдакчызы, ат-сураглы француз эртемдээш Фредерик Жолио-Кюрини ады кирип турар. Тайбың камгалатының организациястыг шимчээшкениниң тыттып келгениниң баштайгы хүнеринден эгелээш-ле профессор Жолио-Кюри ол шимчээшкениниң дайыңын штабын — баштай Тайбың талапачыларының Бүгү делегей конгрессинин доктаамал комитетин, а ам — Тайбыңның Бүгү-делегей Чөвү-

делиниң бюрозун удуртуп турар. «Улустар аразыңга тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейин Сталинчы шаңналы-биле улуг кыдат улустуң алдарлыг уруу Сун Цзин-ли (Сун Ят-сенин кадай) — Кыдаттын улустуң дузаламчызының эвилелиниң даргазы болгаш Пак Ден Ай — Кореяның демократтыг херөөннер эвилелиниң даргазы шаңнаткылаан.

«Улустар аразыңга тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейин Сталинчы шаңналдарын дээри Сун Цзин-лиге болгаш дээри Пак Ден Айга тыыскаңын Кыдаттын болгаш Кореяның улустарының бүгү ниятизи тайбыңны быжыглаары херекке канчаар-даа аажок улуг салышкынчын үнсеп көргөни кылдыр бүгү делегейин чаагы күзүлгө кижилери санап турар.

Лауреаттарың аразыңга — Англияның болгаш Американың Катышкан Штаттарының депшилгели хой ниятиңиниң шыгарангай төлөлекчилери — мендербий хүрөөниң тертиплекчи Хьюлетт Джонсон, протестант епископ чоран Артур Моу, Бүгү-делегей херөөннеринин демократтыг федерациязының даргазы Эжени Коттон, баш Латин Американың депшилгели бөлүктөрүнүн төлөлекчиси, министр чоран Эрберто Хара олар бар.

Делегейин Сталинчы шаңналдарын тыыскаңы болза, улуг ужурудузай болушкун болур. Ол болза, бүгү делегейге тайбыңның күштеринин чалгылыш чон өзүп турарының болгаш быжыктып турарының дугайын херечилеп, политика болгаш раса талазы-биле ылгалы хаммаң чокка чаагы күзүлгө миллион-миллион кижилерин бодунун тутканында адаанда сырый катыштырган тайбың талапачыларының шимчээшкенин кайы кире тийгетирбөс күш апарганын айтып турар.

Делегейин Сталинчы шаңналдарын тыыскаңын дугайында дыңнадыгы депшилгели бүгү улустар улуг ханышкын-биле хүлээп алып болгаш тайбыңның улуг херээ дээш демиселин улам-на күштөлдүр. «Бир эвес улустар тайбыңны камгалаарының херөөн боттарының холугна алып болгаш оңу эчизинге чедир камгалаар болза, тайбың камгалатын болгаш быжыглаары» — деп эш Сталин чугаалаан.

Тургузучу тайбың күш-ажылда камгалаттып совет улус тайбың талапачыларының бүгү делегей шимчээшкениниң мурнуку одуруунда чоруп, тайбыңның болгаш улустарның айылы чок чорунун күчүлүг чөлөнгики — социалык Төрөөн чуртун быжыглаар херекке бүгү күштерин берип турар. Бүгү чурттарың чаагы күзүлгө кижилери-биле кадзы бистиң улус тайбың дээш мурнакчы демиселчилерге — делегейин Сталинчы шаңналдарының лауреаттарына байыр чедирип турар.

«Улустар аразыңга тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейин Сталинчы шаңналдарының лауреаттарына изиг байыр!

(«Правданың» апрель 7-деги мурнуку чүтү).

Коммунизмниң тудугларыңга

ЗАПОРОЖЬЕ. Мурнуу-Украина каналының болгаш Каховка суг бедидерин тудугуларының адресинге чүктөр чурттуң бүгү кыдыгыңдарында изээп турар. Хүндүгү чагыларын күүсеткелден дугайында медээлер хүнүңү-не кээп турарлар. Чаа тудугларга хуусаанында беш хонук бурунгаар 10 вагон тудуг ыжың чүдүрүп чоруткан деп Калининградтан телеграмма биле дыңнаткан. Чудумтар белектээринин чагылары хуусаанында бир ай бурунгаар күүсетинген деп Латвиядан дыңнаткан. Каховканың суг бедидеринин тудугулары хой бульдозерлер, скреперлер болгаш өске-даа машиналар, чагыс хевирлиг 40 белең баяннар болгаш өске-даа хой тудуг материалдарын ал-

ганнар. Запорожьеден Каховкаже хүнүң-не хой-хөй машиналарын болгаш пароходтарын чорудуп турар. Чылдың эгезинден эгелээш элөөн хөй миллион-миллион рубльдин тудуг материалдары болгаш янзы-бүрү дериг херекселдер четкилеп келгилээ.

Мурнуу-Украина каналының шугу-мунга хой-хөй машиналар чүгү тудуг материалдары кээп турар. Станиславтан, Львовтан болгаш Коми АССР-ден үш муң кубометрден ажык ышты «Укрводстрой» хүлээп алган.

Тудугда 50 хире автомашиналар, токарь, фрезер станоктары болгаш өске-даа хой дериг херекселдер четкилеп келгилээ.

(СЭТА).

Чурттуң ховуларында

Узбекистанга бир дугаарында-ла хөвө тарылгазынче «Сурхан» совхозтун коллективни кирипкен. Бедик темпьер механизаторларының чүтүлгө ажылдарының ачызы-биле чедип алдынган. Оларның иштиңден дыка хөйү доктаатынган нормаларын ажып күүсеткилеп турарлар. Эрте тарыткан жерлерде хөвөнчөр үнүп эгелээш. Тарыткан черлерге саягы салышкын белектелдери эгелей берген.

Азербайжанның ховуларында социалык чарыш калбарган. Мардагерский, Казахский районнарның хөвөнчөр колхозчулары тарылгазын дооскан. Тарылга мурундаагызында бир ай бурунгаар доозулган. Кирдамирский болгаш Пушкинский районнарның эрте тарыткан участкаларында хөвөнчөр көстүп келген.

Таджикистанның Молотовабад районну колхозтары эртен чыга бодаарга чеди хонук эрте аражи тарылгазын эгелээш.

Соңгу Осетияның колхозтары болгаш совхозтары тарылга планын ажып күүсеткенер.

Запорожье облазы эрте чажар тараларың тарылгазын дооскан. Мында ол ажылдар бедик агротехниктиг байдалга өрткен.

Азербайжанның Евлах районунун хөвөнчөр шөлдериңин ачылаачылары тарылга планын хуусаа бетинде доосканнар. Дыка хөй черлерде хөвөнчөр үнүп эгелээш. Хөвөнчөр суг ачылаачыларының ажылдакчылары-биле кадзы массалык сугтарылганы эгелөөнөр.

Убискистанда мурнакчы улуг-улуг тапкы ажылдыг колхозтарының иштиңден Самарканд областың Ургут району тапкы олутурунче кирипкен.

Мордов АССР-ниң колхозтары хөвө ажылдарын эгелөөнөр. Илтирээшкчилер, күзүн чажар тараларың чегме-

ригези, арбай, сула арыглап ылгазкыны түлүктөп турар.

Павлодар областың элөөн каш совхозтарында күзүн чажар тараларың чегмерилгези эгелөөш. Октябрьский тараа совхозунда удобрение ажылы чажар аппараттарды эде кылдынган селжалдар-биле кылдынган турар.

Карело-Фин ССР-де час эрте эгелөөш. Хову ажылың Шелтоверскийни, Куникийский колхозтары болгаш республиканын өске-даа районнары кирипкен.

Новосибирск областың Кулундинск ховузуңун районнарында хову ажылдарың фронтуну калбарган. Колхозтар күзүн чажар тараларың чегмерип, урезиннерни чыгы агаар-биле чылдыларың ажылдарын чорудуп турар.

(СЭТА).

Республиканың колхозтары, МТС-тери болгаш совхозтары хөвөн болгаш кукуруза тарылгазынче кирипкен. Бо чылын колхозтарың ховуларында бир дугаар-ла дербелчин уланчак арга-биле 300 муң ажык гектар кукуруза тарытканнар.

(СЭТА).

Тараа культураларының тарылгазы доозулган

КИШИНЕВ. Молдавияның колхозтары болгаш совхозтары эрте тарытып культураларың тарылгазын күүсеткенер. Тарылга ажылы хуусааның бетинде болгаш шынар талазы-биле өрткен чылгызында эки өрткен. Тараа культураларың болгаш тарымал тооруктарың тарылгазын күзүн аңдарган эки черлерге сорг үрезинер-биле тар-

ган Республиканың колхозтары, МТС-тери болгаш совхозтары хөвөн болгаш кукуруза тарылгазынче кирипкен. Бо чылын колхозтарың ховуларында бир дугаар-ла дербелчин уланчак арга-биле 300 муң ажык гектар кукуруза тарытканнар.

(СЭТА).

Областың «Книготорг» баазында литератураның, политиканың болгаш өөрөдигениң янзы-бүрү номнары бар. Оон районнаже орус болгаш тыва дылдарда янзы-бүрү номнары үргүлчү чорудуп турар.

Часы тарылга үезинде культур чырыдышкын ажылы

Калбак, делгем Төрөөн чуртуvusтун шөлдериңде часың чер ажылың кампаниязы шапкан темпьер-биле калбарып турар. Тарылга шөлдери хардан хосталган, Мурнуу Украина, Крым, Доннун ортаагы болгаш адакы агымынары, Соңгу Кавказ, Ортаагы Азияның республикаларында хову ажылдары ам барык-ла доостурунга чоокшулуп турар. Социалистик чер ажылының улам ынактыг кодрүлүшкүнү, ылангай бедик дүжүттү алыры дээш миллион-миллион колхозчу тараачынар болгаш МТС, совхозтарың ажылдакчылары кайгамчык улуг сорук киришкын-биле ажылдап турарлар.

Бистиң областың ховуларында хар кидинне эрип, чамдык Барыш-Хемчик, Бай-Тайга, Сүт-Хөл, Чөөн-Хемчик районнара апрельдин баштайгы он хонундан эгелеп, часың хову ажылдары хайып үнгөн. Ылангай апрельдин баштайгы 5 хонунда Барыш-Хемчикте «Барык» совхозунун трактористери эштер Бедирьяк Эр-Санаа, Соднам олар үш трактор-биле 250 га черни илтирээннер. База Чөөн-Хемчик районунун Баян-Талада эш Михайлов дарга-лаан «Октябрь 30 чыл ою» колхоз апрель 4-тен эгелеп часың хову ажылыңче кирипкен. Хову ажылың баштайгы хүнеринде 20 илир кошкан 2 трактор Дузурен ховузуңда 50 га чыгым черни илтирп дооскан. Ол ышкан Кызыл-Хадын ховузуңда өрткен чылын аңдарган 210 га черни 16 кижи булук суу-биле сугтарып эгелээш.

Бо чылдың февральде болуп өрткен ВКП(б) обкомунун бешки пленуму областа часың тарылганы эртереп дугайын чугааштырсаң, оңу бүгү-ле районнарга 9—12 ажыл хүнеринде бедик агротехниктиг денгелек эртерерин бодунун шимтигинге шыгган.

Ылангаар часың хову ажылдарың чединшиктерин шимтирелди ында ажылдап турар көдөз ажыл-агый ажылаачыларың ортузунга культур чырыдышкын, полит-массалыг ажылдык бедик денгелденден база улуг-биле хамаарып дээрчи чугаашкан. Ылангааш областың культур чырыдышкын албан черлеринин: культур бажыңнарының, клубтарың, кино четкилеринин, номчулга бажыңнарының, кызыл булуңнарың, кызыл өглеринин, библиотекаларың мурнуңга эң-не харысалгалык сурулга салдынып турар. Олар боттарың бүгү ажыл-чорудулгазын колхоз, совхозтарың тарылга шөлдериңче бүрүн угландып тургузууп, ында ажылдап турар колхозчуларың, МТС, совхозтар ажылдакчыларың ортузунга культур чырыдышкын ажылың бүгү хевирлерин улам-на калбарты, часың тарылганы чогуур хуусаанында чединшиктер доозары дээш хайыгып үнгөн демиселди улам-аът кириген турар ужурулуг.

Районнарың культур бажыңнары, көдөз клубтар, көмер кинолар, номчулга бажыңнары, кызыл булуңнар, кызыл өглер, библиотекалар боттарың ажылы колхоз, совхозтарың шөлдериңче бүрүнү-биле көжүрүп, часың тарылга үезинде боттарың доктаамал ажылдаар черлерин тус-тус бригадаларың хову турлагаларыңга тургузар херек.

Районнарың культур чырыдышкын кылдырларын эргелекчилери культур бажыңнарың, көдөз клубтарың, кино четкилеринин, кызыл булуңнарың, номчулга бажыңнарың, көмер кызыл өглеринин, библиотекаларың ажылдакчыларың алынар үндүрериниң бетинде, оларны аңа бергаш кылза чогуур ажылдарың тодаргай планын, марш-рудун, көргүзөр репертуарын, ол ышкан агиткултбригадаларың доктаамал составын ВКП(б) районнарың пропагандист, агитация кылдырты-биле кадзы ханамчалык чогаалдып ыштып, партия райкомунун бюрозунга ынактык баднылаткан турар.

Баднылынган план өзүгаар тургускан агиткултбригадаларың районда колхозтарың тус-тус тарылга шөлдериңге хуурап быжыглаш, оларны көдөз ажылаачыны, политиканың болгаш чечен чогаалды чечир саныг эргежок чүтү-

ла литературалары-биле үргүлчүнүң парлагалы-биле транспорт-биле, лекция, илеткелдерин таарыштыр чогаатынган текстилери-биле, хана солуннарың, агиткулттарың майыстары-биле бүрүн чепселгез турар ужурулуг. ВКП(б)-ниң районнары агиткултбригадалары хүн бүрүнүң оперативтик удуртулгазы-биле хандырып, оларның ажылыңа боттуг дузаламчыны көргүзүп шыгыңы контролду тургузары чугула.

Агиткултбригадалар ажылдык чалыг үелерин ажылдап туруп ховуда анылдап турар колхозчу массаларны МТС, совхозтар ажылдакчыларының ортузунга кыска концерттери, кино, шиминиң көргүзүлгелерин үргүлчү органиастап, солун, чогаал номчулгаларын, лекция илеткелдери соксаал чок кылган турар ужурулуг. Номчуза чогуур лекция, илеткелдерге социалистик көдөз ажыл-агыйның мурнакчы эртемниң ылангай чер ажылың бедик дүжүт дээш улуг-улуг чединшиктерин, көдөз ажыл-агый ажыл-ишчилеринин мурнакчы арга-дуркулгаларын, совет агротехниканың кол-кол дүжүмдөрүн, бойдузу чарытарың Сталинчы планын, бистиң чуртта денгелекчөк хемчээл-биле калбарып турар коммунизмниң улуг тудугларың дугайында, областың көдөз ажыл-агыйның чединшиктерин, бүгү делегейин амгы байдалды, үр болгаш быжык тайбың дээш, большевик партияның, Совет чазантың чорудуп турар политиказын калбаа-биле пропагандалаар херек. Оңу-биле кадзы бистиң чурттуң ажылчын, тараачыларың материалдык чаагы амдырларың чалгылыш чок өзүп турарын, аңаа дөмөлгөрге капиталистик чурттаарга, ылангай Америкада, Англияда ажылчы массаның аар-берге түренип байдалга таварып, ажыл чоттарың саны хүн-бүрү өзүп, кризистик соксаал чокка уладдып турарын болгаш америка-англи империалисттеринин бүгү делегейге чаа дайыны кыпсып үндүрери дээш калчаалы-биле чорудуп турар агрессив политиканың колхозчу массаларга угаадып тайдырдылар.

Лекция пропагандалаар чорударыңа ВКП(б) районнарың илеткелчилер, бөлүүн, пропагандистерин, көдөз ажылаачының специалистерин, политиктиг болгаш эртем билдигтерин негтердир ниятелилдин лекторларың болгаш областың интеллигенциязын калбаа-биле кириштирер.

Солун, чогаал номчулгаларын, лекция пропагандалаар чорудары-биле чегелештир, культур чырыдышкын албан черлеринин ажылдакчылары партия, комсомол организацияларың шуут кирипкези-биле колхоз, совхозтарың хову бригадаларыңа хана солуннарың, агиткултустарың, көргүзүп самбыраларың үзүктел чок органиаста-вышаан, оларга социалистик чарыштарың түңнелдери, часың хову ажыдарың мурнакчыларың, анылда бар четпестери, оларны чалдырарың чидиг чепсез большевиктер шүгүмчүлөдди болгаш бот-шүгүмчүлөдди калбаа-биле чырыдар херек.

Суур, сумуларың номчулга бажыңнары, кызыл өглер, кызыл булуңнар болгаш библиотекалар, ол ышкан ном садыгылары боттарың ном фондузунда бар бүгү-ле чогаалдарың тарылга шөлдүңде масса чонче шуут чоокшула-дып, литература делегелдериң чорудары-биле кадзы ном садыглашкыны массалы-биле органиастаза чогуур.

Районнарың турум болгаш көмер кино ажылдакчылары, маадырлыг совет улустуң чогаалкыч күш-ажылы, демисели болгаш төөгүзүн чыраткылаңча-биле көргүзүп турар, документальдик база уран-чечен кинофильмдерин көргүзүп ажылдап кылдынган маршрут, репертуар өзүгаар колхоз, совхозтарың хову бригадаларыңа үзүктел чок көргүзүп, оларны ужуру-утназын дугайында тайылбырлашкыннарың чаныс-угда органиастаан турар ужурулуг. Кинофильмдеринин очулгазын болгаш тайылбырлашкын чорударыңа школалар башкыларың, партия, совет, комсомолдуң активни кириштирер.

Улуг-Хем районда часы тарылгага белеткел

Улуг-Хем районун Шаган-Арыг сумузуңда «Кызыл Туң» көдөз ажылдакчы артели часы тарылгага белеткелди дооскан болгаш тарып кириптеринге белең болуп турар.

Колхоз бо чылын 310 гектар тарып турар планын. Тарылгага хергелээр 33 тонна урезини арылаан. Аъттың

ийя селназын, 13 андазыннары, 23 иилерлерни септээш. Тарылгага ынды-даар 43 аъттарын дыштындырып турар. Тарылга шөлүн чөмшүлдери-биле 12 гектар черде 80 тонна өдөгтө, 4 центнер күлдү, 5 центнер куш өдөз төккен.

В. ДОЛБАШ.

Улуг-Хем районун Хайракан сумузуңда Мичурин атыг көдөз ажыл-агый артели часы тарылгага белеткелди чединшигин дооскан.

Көдөз ажыл-агыйның чепсез-херекселдеринин 31 андазыннары, 18 иилерлерин, ол ышкан аъттың дериг-херекселдерин септээш, 230 центнер кы-

О. УНГУР-ООЛ.

ПАРТИЯ АМЫДЫРАЛЫ

Колхозта партия организациясынын ролун бедидер

Каа-Хем районунд «Сталинчы орук» колхозта партия организациясы (секретари эш Тарыма) нончуг кошкак ажылдап турар.

Колхозчу коммунисттерни болгаш нити колхозчуларны кижиздериниң яныз буюу хевирлерин организастааан.

Тудуг ыяжын белеткээр ажылче колхозчуларны багай организастап турар. Тудуг бригадаларын коммунисттерниң муну-биле быжыглаван.

Балгазында санаторийге баар орук.

Нитиниң ажыл-агыйының чединшикнери

Улуг-Хем районунд Чааты сумузунда улугтур катыштырган Киров аттыг көдээ ажыл-агый артелиниң ажыл-агый чылында нитиниң ажыл-агыйн улам ыңай хөгжүдүп, колхозту организастап, ажыл-агый талазы-биле быжыглаар дугайында элзэн чедишикнерини чедип алган.

Колхоз эртен чылын тараа культураның гектар бурзундан ортумаа биле 15,8 центнер дүжүтү ажаап алган болгаш күүрөгө тараа дүжүтүрүнүн талазы-биле хүлээлгезин хуусаазында күүсеткен.

Колхозчуларның бир күш-хүнүнө 2 килограмм 600 грамм тараа, 1 рубль 32 копейк оонашкан. Колхоз буюрулгезинге ак-сеткилди ажылдап, хой күш-хүнненин ажылдап алган мурнакчы колхозчулар хой. Чижээ, колхозчулар Бие-оол 521, Ноогар — 492, Сүктөр-оол — 647, Иснев — 506, Намчыл-оол — 551, Балда-оол — 614, Бабуу—738, Хунан-Аар — 670 күш-хүнненин, колхозчу хөдөөжилер Дөптө—444, Путинцева—556, Глухих — 494, Гурьева — 441, Домбуваа — 267, Чебышева — 171, Логинова — 144, Серенмаа — 157, Кызыл-Тас — 153 күш-хүнненин ажыл-агый чылында.

Нитиниң ажыл-агыйн улам ыңай хөгжүдөр талазы-биле колхозта улуг перспективалар бар.

Тудугжулар ортузунга партия-политиктиг ажил

Колхозчуларны кошкун амыдыралдан культуруту сууржуң чырык чаагай чуртталгаже шилчидери—бистичи областтыг партия организацияларының кол сорулгазы. Ол сорулгазы чедишикниң боттандырың дээш совет чазак, болыпаны партия болгаш улуг башкы Сталин биске дыка хой ашка хорекчилер, ыяш материалдары болгаш яныз-бүрү чепселгезининиң хой-хой-биле берип турар.

Чангыс хевирлиг проект ёзуулар кылырын барымдалавайн турар.

Биле улам быжыглаар, тудуг ыяжын белеткээр болгаш сөөртүр, тудугчу чорудар ажылды соксаал чокка организастаар.

Колхозтарның тудуг ыяжының белеткелди болгаш ооң сөөртүлгези

Table with 3 columns: Name, April 1st index, and April 1st index minus average. Lists names like Бие-Хем, Улуг-Хем, Эрэин, Тес-Хем, Сүт-Хөл, Бай-Тайга, Чаа-Хөл, Чөөн Хемчик, Каа-Хем, Кызылдың көдөө, Овур, Танды, Барымы-Хемчик, Тере-Хөл, Тожу.

87 хураганнарны камгалап алган

Улуг-Хем районунд Чааты сумузунда Киров аттыг көдээ ажыл-агый артелиниң кеңигүүн хойжу Санаажың бо чылын төрөөн 85 баш хойлардан 87 хураганнарны камгалап алган.

АГРОНОМУНУҢ СҮМЕЗИ

Урезинни агаарга чылыдары

Эге организационның ажылын экижидер

Чөөн-Хемчик районунд Чыргакыда «Коммунизмче орук» колхозтун сууру Чыраа-Бажанда политшкола бар.

Бир хемчөөн алыры омаа негетиниң турар.

Бир хемчөөн алыры омаа негетиниң турар.

Колхозтарның тудуг ыяжының белеткелди болгаш ооң сөөртүлгези

Table with 3 columns: Name, April 1st index, and April 1st index minus average. Lists names like Бие-Хем, Улуг-Хем, Эрэин, Тес-Хем, Сүт-Хөл, Бай-Тайга, Чаа-Хөл, Чөөн Хемчик, Каа-Хем, Кызылдың көдөө, Овур, Танды, Барымы-Хемчик, Тере-Хөл, Тожу.

Урезинни агаарга чылыдары

Академик Т. Д. Лысенконун сүмелзени урезинни агаарга чылыдары болза, урезинниң ажаалга соондагы быжып четчирин, үнүп өзөрин дүргедир болгаш көдээ ажыл-агый культураның үнүш жүдүдүн дыка бедидер.

Урезинни агаарга чылыдары

Академик Т. Д. Лысенконун сүмелзени урезинни агаарга чылыдары болза, урезинниң ажаалга соондагы быжып четчирин, үнүп өзөрин дүргедир болгаш көдээ ажыл-агый культураның үнүш жүдүдүн дыка бедидер.

Культура-чырыдышыкын албан черлериниң ажылында четпестерни чайладыр

Культура-чырыдышыкын албан черлери болза, ажылчы чоңу коммунисттер медреселге кижиздериниң база бир чугула чепсөө болуп турар.

Районунд культура бажыңы үргүлчү соок, хирлиг болуп келгенин, моон сонгаар оок ажылын экижидерини айтып, база «Большевик» колхозка партия чоннарның ортузунга социалистиде идеологияны хүн-бүрүдө негеттерди чорудар дугайында улуг хүлээлгени культура-чырыдышыкын албан черлери, ооң амылдакчылары боттарының мурчунга салып турарлар.

Районунд культура бажыңы үргүлчү соок, хирлиг болуп келгенин, моон сонгаар оок ажылын экижидерини айтып, база «Большевик» колхозка партия чоннарның ортузунга социалистиде идеологияны хүн-бүрүдө негеттерди чорудар дугайында улуг хүлээлгени культура-чырыдышыкын албан черлери, ооң амылдакчылары боттарының мурчунга салып турарлар.

Чавуелд хурал сөөлгү чылдарда районда культура-чырыдышыкын албан черлериниң четкелери улуу-биле өзүп турарын болгаш 1951 чылдың эгезинден бээр районунд культура бажыңының шугуму-биле район төвүнге 5 удаа концерт коргузуп, көдээ черлерге 3 катап культурига үндүрүп, иедээ чоңга оон коргускенин, уран-чүдүл, литература конференциязын 2 катап район төвүнге эртиргенин ажил чорудулганын база бир эки коргузуп чылдыр демделеп көргөн.

Районунд культура бажыңы үргүлчү соок, хирлиг болуп келгенин, моон сонгаар оок ажылын экижидерини айтып, база «Большевик» колхозка партия чоннарның ортузунга социалистиде идеологияны хүн-бүрүдө негеттерди чорудар дугайында улуг хүлээлгени культура-чырыдышыкын албан черлери, ооң амылдакчылары боттарының мурчунга салып турарлар.

Районунд культура бажыңы үргүлчү соок, хирлиг болуп келгенин, моон сонгаар оок ажылын экижидерини айтып, база «Большевик» колхозка партия чоннарның ортузунга социалистиде идеологияны хүн-бүрүдө негеттерди чорудар дугайында улуг хүлээлгени культура-чырыдышыкын албан черлери, ооң амылдакчылары боттарының мурчунга салып турарлар.

Колхозтарның тудуг ыяжының белеткелди болгаш ооң сөөртүлгези

Table with 3 columns: Name, April 1st index, and April 1st index minus average. Lists names like Бие-Хем, Улуг-Хем, Эрэин, Тес-Хем, Сүт-Хөл, Бай-Тайга, Чаа-Хөл, Чөөн Хемчик, Каа-Хем, Кызылдың көдөө, Овур, Танды, Барымы-Хемчик, Тере-Хөл, Тожу.

Урезинни агаарга чылыдары

Академик Т. Д. Лысенконун сүмелзени урезинни агаарга чылыдары болза, урезинниң ажаалга соондагы быжып четчирин, үнүп өзөрин дүргедир болгаш көдээ ажыл-агый культураның үнүш жүдүдүн дыка бедидер.

Урезинни агаарга чылыдары

Академик Т. Д. Лысенконун сүмелзени урезинни агаарга чылыдары болза, урезинниң ажаалга соондагы быжып четчирин, үнүп өзөрин дүргедир болгаш көдээ ажыл-агый культураның үнүш жүдүдүн дыка бедидер.

„Империалистиг дайынның үезинде большевиктер партиясы. Россияга ийи дугаар революция“ деп кичээлди бөлгүмгө канчаар чорудары

«ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» V-чи эгезиниң талазы-биле өөлүгү кичээлге тө теманы өөренириче бөлгүм кирер. Пропагандист ол кичээлге «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» VI-гы эгезиниң допчу тайылбырын бээр болгаш оң бирги база ийги бөлүктөрүнүң талазы-биле кнриинде чугааны чорудар.

1914 чылдан 1917 чылдың мартка чедир үени хаара тудуп турар «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» VI-гы эгезинде империалистиг дайынның болгаш Россияга буржуаз-демократтыг февраль революциянын чорударының үезинде большевик партияның демиселиниң дуржулгазын чыгарышкан.

Дайын болза, улустарның амыдылында, бүгү делегейин амылчын агызының амыдыралында улуг эргил-бөлгү болгаш оң-биле чергелештир болуп социалистиг деп адал турган партияларга болгаш агымнарга болгаш болган. II Интернационал оппортунисттиг партиялары ол дайынны тудуп шыдааган. Олар буржуаз аңгыныч херөөн бужар болган. Импералистиг, социал-шовинизм, империалистиг, буржуазияныч дээрбечи партиялар бурун-биле деткип турган. Импералистиг болгаш Сталинга удурткан буржуаз большевиктер партиясы дайынды аар-берге шылгадызын алдары-биле тудуп эртен болгаш социализмниң херөөнине шычы болуп арткан. Чүгө большевиктер партиясы хаангың эрге-чагыргага уду, помещиктерге болгаш капиталистерге уду, империалистиг дайынга уду шийтирилгү демисежириниң марксисти турмузун бгыкы-биле арттышкан, революсия интернационализмниң улуг тутуна шычы болуп арттып калган» («ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзу», арны 157).

«ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» VI-гы эгезинде дайынның тышпал келгениниң чылдаганын болгаш характери көргүстүгөн, дайынның тайбынчы болгаш революцияныч айтырыгынын талазы-биле большевик партияның теориясының болгаш тактикасының үндешинери илеретинген, оппортунизмге, социал-шовинизмге уду, империалистиг дайынны хамааты дайынны кылдыр хуударуу дээр, империалистиг буржуазияныч эрге-чагыргазын дүжүрү дээр партияны демисели чырыттыган. «Россияныч амылчыннары болгаш большевиктер партиясы капитализмниң кошкан чердишкенини биле амылган, империализмниң фронтун үзе шалкан, хааны дүжүргөн болгаш амылчыннар биле солдаттар депутаттарының Советтерин тургускан делегей кырында бир дугаарлар болган» (ында-ла, арны 173).

«ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» алдыгы эгези болза, империализм үезинде дайын канчап тышпал келириниң билин-биле, дайынның тайбынчы болгаш революцияныч айтырыгынын талазы-биле большевик партияның теориясының болгаш тактикасының билин-биле чепселен, каян тайбың дээр демисел топ сорула болуп турда, бүгү делегейиң амы байданын билги алырыңе дүлгүрүң берип, англи-америк дайын кысыкчыларына болгаш оларныч өмөржикичери — барын-социалистерге, империалисттеринг чашпаа чалчаларына уду иденейлиги, шийтирилгү демиселге өөрөдип турар.

Эгениң допчу тайылбырын берген, пропагандист эгениң бир болгаш ийи дугаар бөлүктөрүндө чырыттыган: империалистиг дайынның тыылганы болгаш чылдаганын, II Интернационалдың партияларының боттарының империалистиг чазатарың талазынче шилээни, II Интернационалдың ту-тус социал-шовинисттиг партиялар болуп буступ саядараны деп айтырыгынын талазы-биле чугааны чорудар.

«ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» үндешилеш пропагандист болза, империалистиг дайынның чылдаганын тайылбырлаар, дайын үгө капитализмниң эдеринчизи болуп турарын, ылаңгы XIX чүс чылдың ужунда болгаш XX чүс чылдың эгезинде капитализм бодунуң жөгүлдөүсүн дээр болгаш оолгү чадзы — империализмче туюлуна чедир өзүп кире бергенин көргүзөр ужурулду. Амгы монополистиг капитализмниң суурунда, капиталистиг чурттарын жөгүлдөүсүн деңизинде, делегейниң экономика болгаш политиктиг күштериниң жөгүлдөүсүнүн түнели кылдыр дайыннар тышпал турар деп Ленин болгаш Сталин өөрөдип турар. Пропагандист болза, Ленинниң аяктыканы, анд Сталинниң тодарагытканы болгаш чогаатканы хоолуңуң — империализмниң үезинде капиталистиг чурттарын жөгүлдөүсүн деңизинде, делегейниң экономика болгаш политиктиг күштериниң жөгүлдөүсүнүн түнели кылдыр дайыннар тышпал турар деп Ленин болгаш Сталин өөрөдип турар. Пропагандист болза, Ленинниң аяктыканы, анд Сталинниң тодарагытканы болгаш чогаатканы хоолуңуң — империализмниң үезинде капиталистиг чурттарын жөгүлдөүсүн деңизинде, делегейниң экономика болгаш политиктиг күштериниң жөгүлдөүсүнүн түнели кылдыр дайыннар тышпал турар деп Ленин болгаш Сталин өөрөдип турар.

гай билгини берип турар ВКП(б) төөгүзүнүчү талазы-биле көсү дузаламчылар альбомунуң VI-гы үндүрүлгезинден № 1 чурукту, ол ышпаш АКШ-тың болгаш Германияныч жөгүлдөүсүн деңизинде чыгарышкан эвес чорунуң хараазы-биле чүгө чээрби амык чылдарның дүргүзүндө кан болгаш шой хайылдырарының талазы-биле чектен болгаш эртен, шаанда «делегейниң фабрикасы» деп санатырып турган Англияны көргүзүп турар диаграммаларың болгаш сан мездерлерди № 2 чурукту иллюстрация шынарлыг кылдыр амыктыры аяктыгы.

Империализм үезинде дайыннар чылдаганын илеретпешкан, 1946 чылдың февраль 9-та бодунуң чугаазына эш Сталинниң айтканы болза: «Бүгү делегейниң амыл-агының капиталистиг системасы болза, нияти кризистик болгаш дайынны үскүлө жинишинериң чүүдөрин бодунда шыгнал турар болгаш оң ужурунда делегейниң капитализмниң жөгүлдөүсүн бишти үеисте дээр болгаш дески кем-чээлди буржуа шимчээшкени-биле эвес, харин кризистери болгаш дайынның катастрофаларын дачыл эртер деп марксист чачгыс удаа эвес чугаалап турганар. Чүвениң ужуру болза, капиталистиг чурттарын жөгүлдөүсүнүн дең эвес чорунуң шаг-үе эртен тудум-на, капитализмниң иштиги делегей системасын дески турар турмузун хангагайы-биле үрээр чорукка колдуунда экеп турар, ыңчаарга бодун чиг-эт-биле болгаш саягарыгынын рыноттары-биле шолуг эвес хандыгын деп санап турар капиталистиг чурттарын бөлүү болза, чепселтиг күштү амыктырыңың аргазы-биле бай далды эскертириң болгаш «хамаарылыгы чөпчөкчө» каян үлежириниң оралдыкшыкынын колдуунда кылып турар. Оң түнелинде капиталистиг делегейниң өкчөшкөн ийи лагер кылдыр чалыры болгаш оларныч аразына дайын өскүчү үнүп келир».

Делегейниң чаа хуваалдызы дээр демисел, капиталистиг күрүлөнерин аразында улуг чөрүдөөлөр 1914—1918 чылдарың дайынны болдурган. Бир талазында дайынга кирип турган — Германия болгаш оң эвилчелериниң, база ийи талазында, Антантаның күрүлөнерин болгаш оларныч соруга-бодалазының дугайын, күрүлөнериң дайын ийи бөлүлгөжүлүкүнүн дугайын чугаалашышкан, ийи талазың дайын болза, делегейни, үлежиринден колониялары саң-хөө-капиталының «хамаарылыгы чөпчөкчө» үлежип хуваажырында, болган эжелекчи, тээрбечи, араатангы дайын болган деп чүвени демделгээри чугула.

Оон ыңай Антантаның талазында, дайынга хааның Россияны киришкенини чылдаганын дугайында, саң-хөө-экономика талазы-биле англи-француз империализмден царизмниң хамаарылыгы турганын дугайында «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» материалдарын тайылбырлаза чогуур. Орус буржуазия дайынга киришпешкан, чаа рыноктары чаалап алыр, шериг чагыгына болгаш салышыкынына амык-нончаа тып байыр болгаш оң-биле черелештир 1912—1914 чылдарда күчүлүг чалгы-биле көдүрдүп үнгөн революстуг шимчээшкенин базар деп орадалшкан. Язы-бүрү партияларың болгаш аңгыларын дайынга харылаза байдалың дугайын чугаалашышкан, чүгө большевиктер партиясы империалистиг дайынга уду демиселдиң турмузунга турганын демделгезе чогуур. Дайынны чорудар дугайында хаан чазанга дузалап, оң дээрбечи характерин чыгырып, улусту мегелеп турган меньшевиктер болгаш эсерлерниң удура-нышпак чорунга уду большевик партия дайынның дээрбечи характерин чылча шалкан болгаш оң-биле шийтирилгү демиселди чорударыңе амылчыннары кыгырып турган.

Большевиктер партиясы делегейде карачагыс амылчын партия болганын, социализмниң болгаш интернационализмниң херөөнине шычы болуп артканын, империалистиг дайынга уду шийтирилгү демиселдиң тугун ол-ла дораан чайгылыш чок көдүрүп үндүргенин демделгээри эрежок чугула. Опортунизмниң балгажына бужарташ II Интернационалдың партиялары амылчын аңгыныч херөөн өскерткен, болгаш боттарының империалистиг чазатарының талазынче амык-биле шийлип киргенер. II Интернационалдың болгаш оң партияларың баштыңчылары делегейниң империалистиг дайынны өскүдүп үндүргениниң дугайында өң-не улуг харысалганы хүлээрдер. Дайыннар болза, капитализмниң эдеринчизи болуру билдингир. Ындыг болза-даа, дайыннар чалынамас дээр ол эвес. Дайын кысыкчыларының планнары империалистерге болгаш дайын кысыкчыларына уду амылчын аңгыныч, улустарныч демисели-биле сойгалатынган болгаш чылча-шашпанын туруп болур. «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» айтп турары болза: «Бир эвес II Интернационалдың партиялары амылчын аңгы

ның херөөн өскерткен болза, бир эвес олар II Интернационалдың конгрессиниң дайынга уду шийтирилгүн үрөөн болза, бир эвес олар боттарының империалистиг чазатарына уду, дайын кысыкчыларына уду иденейли-биле удураның үнүп, амылчын аңгыны көдүрүп шыдаан болза, дайын ыңдыг үрөлдөп характерлиг болбас ийи, харин оон туржук ол күштүгү калбарас-даа турган чадаас ийи» (арны 173).

Аңаа холбаштыр, каян англи-америк империалистиг болгаш оларныч жөлдөшкөчүлөри барын социалистер — чаа дайынның өртүн кысырын өң-не калчазы-биле орадалып турар амгы үениң байдалына тайбың дээр иденейлиг демиселдиң улуг ужу-дузалымын айтыры чугула. Оон ыңай, Совет Эвилели тайбынчы күчүлүг чөптөниң ийи болуп турарының ачызы-биле, тайбынчы ленини-сталиныч идеалары кжи төрөлдөгөниң калбак массаларыңе сиңиккениниң болгаш улустарын эл-найыралың түнелинде бүгү чурттарның чүс-чүс миллион ийилерин кытыштырып турар тайбың талаакчыларының организастан фронтуну төөгүдө бирле дугаар тышпал келгенин айтыр керек.

«Прада»ның корреспондентизи-биле беседазыга эш Сталинниң айтканы болза: «Бир эвес улустар тайбынчы камгалаарың херөөн боттарының колдууна алыр болгаш оң туюлуна чедир камгалаар болза, тайбың камгала-тынган болгаш бзыгылатынган турар. Бир эвес дайын кысыкчылары улус массаларын жоп-жоп чорук-биле бүдүлдүрүп, оларны мегелеп, база делегейи чаа дайынга хаара тудуп шыдаан болза, дайын чайлаш чок апарып болур».

Ыңчаарга дайын кысыкчыларың кем-буруулуг үлгедилерин сойгалал илеретиринг чепсез болур тайбынчы камгалаары дээр калбак кампания ам бирги чергениң 'ужурдузалыг болуп турар».

Совет Эвилели канчаарлы дээр болза, ол тайбынчы камгалаарың болгаш дайынны болдурбазының политиказын моон сонгаар-даа чайгылыш чок чорудар».

Тайбынчы болгаш депшлениң талаакчылары хөй миллион массалар СССР-ни доландыр катыжып турар, чүгө дээрге, бодунуң баштыңчызы болгаш башкысы, тайбынчы улуг тукудукту эш Сталинны арны нуру-биле бистиң чуртта кол чөптөништи олар көрүп турар.

II Интернационалдың болгаш оң баштыңчыларының оппортунизмге уду, империалистиг чазатарың, дээрбечи дайыннарың деткириңе углаңган оларныч хоралкачы политиказына уду Ленинниң, большевиктерниң демиселин чырыдары пропагандисттиг чугаазына кол черни эжелээр ужурулду.

II Интернационалдың дүжүр батманың чылдаганын көргөсө чогуур. 1914 чылдың күзүндө бижэн дайын дугайында тезистеринге Ленинниң айтканы болза: «Опортунистер болза, социалистиг революцияны хүлээвейи, оң буржуаз реформизм-биле солгусушкан, аңгы демиселин хүлээвейи чогуур үеде оң хамааты дайынче шийлидириниң чугулазын хүлээвейи, база аңгыларның найралдыкшыкынын неперетпешкан, патриотизмни болгаш ада-чуртту камгалаар деп чүгө чөптөн алгаш буржуазтыг шовинизмни неперетпешкан, II Интернационалдың буурай дүжүрн шадга-ла белеткеп турганнар...» (Чогаалдар, том 21, арны 2).

«ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» үндешилеш оппортунизмниң аңгы талазы-биле үндешинериң, буржуазияныч дерзин камгалакчы амылчын аристократияныч ролун көргүзөр, дайын үезинде оппортунистер социал-шовинистер апарганын айтыр керек.

«Социал-шовинистер, оларныч иштинде орус меньшевиктер болгаш эсерлер чурттуг иштинге амылчыннар биле буржуазияныч аңгы тайбынчы болгаш бодунуң чуртунуң дагына өске улустар-биле дайынны неперетпид турганар» («ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзу», арны 159). Ол ышпаш центристер деп адаар чакыг социал-шовинистер — Каутский, Троцкий, Мартов болгаш оон-даа эсерлер пролетариаттың херөөнине бич эвес амылчы болуп турганын дыңнакчыларга тайылбырлаза чогуур. Олар амылчын аңгыны мегелээрине санатынган «чөөн» доктары-биле чаддынып алгаш, социал-шовинистер-биле кадды амылчын аңгыга өскөрлп турганар, олар дайын үезинде аңгы демиселден ойталаарын непер турганнар.

Пропагандист чугаазының төөгүзүнө чаа, III Интернационалды тургузуу дээр В. И. Ленинниң демиселин чырыдар ужурулду. 1914 чылдың ноябрде дайынга уду манифестиге-ле оппортунизмден костуг III Интернационалды тургузарың сорулганын салган. Интернационалисттеринг бир дугаар (1915 чылдың сентябрьде Циммервальдеге), база ийи дугаар (1916 чылда Кинтальде) конференцияларың дугайын чугаалашышкан, ол конференциялар интернационалисттеринг ыла-

лып үнеринге дузалаан, сөөлдүне барып III Коммунистг Интернационалды тургустунганын демделгээри чугула. Чүгө Ленин — Сталинга баштаткан большевиктер партиясы дайынга уду карачангыс, туюлуна чедир шычы туруш эжелеп турганын айтыр керек. Ленин болза, III Интернационалды тургузарына күштерин чыгышпаан, шычы эвес чакыгыр интернационалисттерин алдагандарын шүгүмчүлөп, ыңчалза-даа оң-биле кадды оларныч тын турушту эзелеринге дузалап турган.

Пропагандист чугаазың дооскаш, өөренип турар эгениң бир болгаш ийи дугаар бөлүктөрүн номчуур болгаш концептилер дугайында дыңнакчыларга онаалга бээр, ыңчаарга элзэн белеткелдиг аштерге В. И. Ленинниң «Европа дайынныга революстуг социал-демократияныч сорулгалары» деп амылчы сумелээр. «Ленин Владимир Ильич. Аммыралдың болгаш амылчын-чорудуларың допчу очеркчи» деп номун VIII-ки бөлүү-биле болгаш «Иосиф Виссарионович Сталин. Допчу биография» деп номун IV-кү бөлүү-биле бүгү дыңнакчылар таныжары чугула.

Дараазында кичээлди өөренип турар эгениң бир болгаш ийи дугаар бөлүктөрүн дугайында беседа-биле эжелээр. Дыңнакчыларың мурнуна мындыг айтырыгың тургузарың сумелээр: 1) 1914—1918 чылдарың империалистиг дайынның тыылганы болгаш чылдаганы; 2) Россияда ызы-бүрү аңгыларын болгаш партияларын дайынга хамаарылга байлазы; 3) II Интернационалдың буурай дүжүрн болгаш оң чылдаганы; 4) Социал-шовинизмге уду, империалистиг дайынга уду большевик партияның демисели; 5) III Интернационалды тургузары дээр В. И. Ленинниң демисели.

Беседаның еонда пропагандист «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» VI-гы эгезинде төп чер болуп турар үш дугаар бөлүктүң талазы-биле чугааны чорудар. Дайынның, тайбынчы болгаш революцияныч айтырыгынын талазы-биле большевик партияның теориясы болгаш тактиказын, социалистиг революцияныч ленини теориязын, ту-тус чурттарга социализм тиилет, гелери болуруң дугайында теорияны, оң тилгелдериниң байдалдарың дугайын, оң тилгелдериниң перспективаларың дугайын ол бөлүктө илеретип турар. Дайынның, тайбынчы болгаш революцияныч айтырыгынын талазы-биле ленини теоритиктиг болгаш тактиктиг айтышыкчыларга үндешилеш чорутуңуң турган, большевиктерниң практиктик амыл чорудулганы ол бөлүктө чырыткан. Чугааның үндешинге моон ааанда планы салыры сумелеп турар: большевиктерниң дайынга хамаарылга байлазы; чөптү дайыннар болгаш чөптүг эвес дайыннар дугайында марксисти-ленинич өөрөдиг; В. И. Ленинниң теоритиктиг амылдарың дайын үезинде бүгү делегейниң амылчын аңгыныча ужу-дузалы, социалистиг революцияныч чаа, ленини теориясы дайынның чылдарында большевик партияның амыл-чорудулганы.

«ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» үндешилеш, пропагандисттиг сорулгалары — В. И. Ленинниң «Империализм, капитализмниң дээр чадзы», «Европаның Катышкан Штатарың лозуңу дугайында», «Пролетар революцияныч шериг программасы» деп амылдары бө бүгү айтырыгынын шыңгы илеретип тайылбырлаары болур. Большевиктер тайбың дугайында улуг тынып тургулар анаа бир пафисттерге (тайбынчы талаакчыларына) удура-ныштыр «дайындык империалистиг жуааның эрге-чагырганы дүжүрлеринге чедир, тайбың дээр иденейлиг демиселге туржуп турганар. Дайынны узунаарына болгаш чөптүг тайбынчы, аныксырал болгаш контрибуциялар чөк тайбынчы чаалап алырына өң-не шың чепсек — империалистиг буржуазияныч эрге-чагырганы дүжүрлерин болуп деп санааш; большевиктер тайбынчы херөөн пролетариаты революцияны тилдээриниң херөө-биле холбаштырып турганар» («ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзу», арны 160—161). Дем чүвени хамыктың мурнунда демделгээри чугула. Империалистиг буржуазияныч эрге-чагырганы дүжүр дээр, империалистиг дайынга уду демиселиң большевикчи лозуңуларың болгаш политиказың утка-шынарын болгаш ужу-дузалың тайылбырлаза чогуур.

Оон ыңай чөптүг, эжелекчи эвес хостакчы дайыннарың дугайында болгаш чөптүг эвес, эжелекчи дайыннарны дугайында «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» материалдарын илеретпид чугула. Дайын бурзуңе тодаргай аралгы болурун Ленин болгаш Сталин өөрөдип турар. Чөптүг дайыннары большевиктер деталы турганнар, ыңчаарга харын чөптүг эвес дайынарга уду бодунуң империалистиг чазаа дүжүрлеринге чедир анаа уду шийтирилгү демиселиң чорудары чугула деп санап турганнар. Дайын кандыг аңгы-

ларныч эрге-ажыктырына чорутуңуң турарында, ында кандыг сорулгалар салдынып турарында дайынныч характери тодарагытканыр деп Ленин айттып турган.

Анаа холбаштыр англи-француз-америк болгаш япон интервентилерге уду 1918—1920 чылдарда совет улустун дайын, гитлеризм Германияга болгаш милитаристи Японияга уду Совет Эвилелиниң Ада-чуртуң Улуг дайынын ышпаш чөптүг, хосталгалы дайыннарың тодаргай чиктерин көргүзери аяктыгы. Бистиң хүнеривисте корей улус бодунуң хосталгазы болгаш хамаарышпас чорун камгалаар дээр америк интервентилерге, эжелекчи-лерге, дээрбечилерге уду чөптүг дайынны чорудуп турар. Вьетнамың, Малайяныч улустары бодунуң национал хамаарышпас чорун дээр колони тергилдеге уду маадырлыг демиселди чорудуп турарлар. 1918—1920 чылдарда анти-советтиг интервентияныч организацызы болуп турган америк ханың империализм болза, улустарныч хосталгазының болгаш хамаарышпас чорунуң өң-не хоралгы дайыны болуп турган болгаш артар деп борта айтыр керек.

В. И. Ленинниң теоритиктиг амылдарының, «Империализм — капитализмниң дээр чадзы» деп оң кайтамчыктыг номунуң бүгү делегейниң амылчын аңгыныча улуг ужу-дузалың пропагандист чугаазына тодаргай чырыдар, ол ышпаш империализм өлүп турар капитализм, социалистиг революцияныч бүдүүзү деп ленини-сталиныч характеристиканы илеретпид керек; социализмниң тиелдези эң баштай каш чурттарга азы харын тусай алдынган чачгыс-даа чуртка болуп болур, бүгү чурттарга социализмниң харугта тиелдези болуп болур деп Ленинниң түнелин дыңнакчыларга тайылбырлаза чогуур; ол болза, социалистиг революцияныч болгаш амылчын, база оң ужу-дузалың көргүзөр керек.

Дайынның, тайбынчы болгаш революцияныч айтырыгынын талазы-биле Ленинниң болгаш Сталинниң теоритиктиг болгаш тактиктиг айтышыкчыларың тайылбырлашышкан, пропагандист ол айтышыкчылары боттандыр дээр Россияга большевиктерниң демиселин чырыдар ужурулду. Бистиң партияныч аңгы-чүдүзү болдурун, большевиктерниң дүмү фракциязың амылчын чорудулазының дугайында, хааның судунуң мурнуна большевиктер-депутаттарың маадырлыг амыл-чорудулазының болгаш Каменевтиң судка хоралкачы амыл-чорудулазының дугайында, капиталистиң чалчалары болур шериг-үлөтүрү комитеттеринге болгаш меньшевиктерге уду большевиктерниң демиселиниң дугайында, солдаттары болгаш магистратың организацтарының база политиктиг чырыдышыкының талазы-биле армияга болгаш флотка бистиң партияныч амылчын дугайында «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» материалдарын илеретпид керек. Иллюстрацияга ажыглаза чогуур ВКП(б) төөгүзүнүчү талазы-биле көсү дузаламчылар альбомунуң VI үндүрүлгезиниң № 14 болгаш № 18 чуруттары большевикчи организацияларың четкиниң болгаш армияга база флотка оларныч амылчын дугайында тодаргай билигин берип турар. Дайын үезинде большевиктерниң практиктик амыл-чорудулазының дугайында чуга болза, Ленинниң болгаш Сталинниң тургусканы большевиктер партиясы дайынның шылгадызын тудуп шыдаан болгаш социализмниң херөөнине туюлуна чедир шычы болуп аркан карачангыс партия турган деп төөгүлүг фактыны билдириңе дыңнакчыларың кирер ужурулду.

Пропагандист чугааны дооскаш, өөренип турар эгениң үш дугаар бөлүү номчуур болгаш концептилер дугайында дыңнакчыларга онаалга бээр. Элзэн белеткелдиг дыңнакчыларга В. И. Ленинниң «Европаның Катышкан Штатарың дугайында лозуңу» болгаш «Пролетар революцияныч шериг программасы» деп чогаалдарын, И. В. Сталинниң «Ленинизм үндешинери» деп чогаалың III бөлүүнү сумелесе чогуур.

Элчеглиг кичээлди эжелээрде, өөренип турар эгениң үш дугаар бөлүүнүң талазы-биле беседага моон ааанда айтырыгың тургузуп болур: 1) Империалистиг дайынның үезинде большевиктерниң политиказы болгаш тактиктиг лозуңулары; 2) Империализмниң үезинде дайыннарың характерин болгаш оларга большевиктерниң хамаарылга байдалы; 3) В. И. Ленинниң «Империализм — капитализмниң дээр чадзы» деп амылчынныч төөгүлүг ужу-дузалы; 4) Социалистиг революцияныч ленини-сталиныч теориясы, бүгү чурттарныч амылчын аңгыныча оң ужу-дузалы; 5) Дайынның, тайбынчы болгаш революцияныч айтырыгынын талазы-биле ленини теоритиктиг болгаш тактиктиг айтышыкчылары боттандыр дээр Россияга большевиктерниң демисели.

Беседаның еонда пропагандист өөренип турар эгениң дөрт болгаш беш дугаар бөлүктөрүнүң кол-кол ай-

тырыларың талазы-биле чугааны чорудар: фронтга хаан шериглериниң аштарышыкыны; амыл-агың хоозурашыкыны; царизмниң кризисин; февраль революцияны; царизмниң буурай дүжүр; амылчыннар болгаш солдаттар депутаттарының Советтериниң тургустунганы; Тур чазактың тургустунганы; ийи эрге-чагырга. Чугаазың эгезинге пропагандист дайынның үш чылынын түнелинде тургустунган фронтга болгаш тылга байдалды дугайында тодаргай билиги дыңнакчыларга бээр ужурулду. Оң-биле кадды амыл-агың хоозурашыкың, бөө-чепектиң болгаш оок-чепектиң улуу-биле чедиппей турганын, хааның чамдык министрлериниң болгаш генералдарың өскөрлөгөн чорун хааның армиязына уду аштарышыкчыларны чедиргенин көргүзөр керек. «Ол бүгү болза, тараачыларың, солдаттарың, интеллигенцияны ортузунга хаан чазакты коор хөңчү чокталыр, каржыларың чоруну болдурун, дайына уду, хаан сузуңуна уду улус массаларың революстуг шимчээшкенин тылга-даа, фронтга-даа, топке-даа, кыдыгарыңдаа күштөлдүрпүп база чидгелдирип турган» («ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзу», арны 167).

Оон ыңай, хаан чазак чедипшикениң дайынны чорудуп шыдаанына таарыммай, хааны дүжүрү арта-биле эрге-чагыргага шургул кирер болгаш дайынны улам ыңай чорударың хандыр-бар база улуг эвес орду эргилдери-биле улустун революцияныч болу бээр болдурбас сорулга салган орустун империалистиг буржуазтарың планнарын көргүзери чугула. Бо керек орус буржуазияны англи болгаш француз чазактар шуут деткип турганнар.

Амыл-агың хоозурашыкының улам ыңайгы хангылашыкы болгаш амылчын чоннарың шыдагынар аржык оор-берге байдалы демделгезишкан, калбак масса хаан эрге-чагырганы дүжүрүн улам-на күзөп турган деп чүвени айтыр керек.

Оон соонда пропагандист «ВКП(б) төөгүзүнүчү допчу курзуңу» үндешилеш, революстуг болушунуң канчаар калбарып турганын, 1917 чылдың февраль революцияны канчаар эртен көргүзөр болгаш хаан чазак дүжүрүн дээр массаның демиселиңе большевик партияныч организацы болгаш удуруткучу ролун айтыр ужурулду.

Амылчын аңгы революцияныч эжелекчи болуп солдаттар шинели содул кеткен миллион-миллион тараачыларың тайбың дээр, хлеб дээр, хосталга дээр шимчээшкени баштааның хараазы-биле Россияга буржуаз-демократтыг революция тиелээр. Пролетариатың гегемонизм революцияныч чедипшикенин хандырган. 1905 чылдың бир дугаар революцияны ийи дугаар революцияны тиелгезин белеткээр. 1905 чылда-ла Ленинни болгаш Сталинниң амылчын кылганы большевикчи стратегия болгаш тактика 1917 чылдың февраль революцияны бодунуң чайынанача бадытталып тышкан.

Амылчыннар болгаш солдаттар депутаттарының Советтериниң тыылганы дугайында, буржуазияныч төлөөлөр-биле кадды эсерлерниң болгаш меньшевиктерниң чакыг чуга

Тайбың Пактызы дээш!

Индиянын чону Тайбыңнын Бүгү-делегей Чө-үлелинин кыйгырынын адаанга аттарын салып турар

ДЕЛИ. Беш улуг күрүнелерин аразында Тайбыңнын Пактызын чарар дугайында Тайбыңнын Бүгү-делегей Чө-үлелинин кыйгырынын адаанга хол үжүктөрүнүн чымдазынын саны Индияда хүнүн-не өзүп турар.

«Свадхипата Хугли» (Барын Бенгалия) солунуң медээлээни өзүгара алдыга, кыйгырынын адаанга хол үжүктөрүнүн чымдазынын үезинде тайбың талаалкчыларынын массалыг митинги болган. Митингиниң киржикчилери беш улуг күрүнелерин аразында Тайбыңнын Пактызын доп-дораан чарарын, дайын пропагандаын хоругдаарын, Корея-

дан, Вьетнамдан болгаш Малайядан даштык шериглерин албанчыне хавырдаларны хоругдаарын, индий девис-кээр таварты даштык шериглер эртерин хоругдаарын боттарынын хүлөө алган резолюцияларына негзэннер.

Батпарга (Барын Бенгалия) демократчы мынарлыг студенттериниң кытжылгазы, Тайбыңнын Бүгү-делегей Чө-үлелиниң кыйгырынын адаанга өөреникчилерин болгаш студент аныктарынын ортузунга 3.800 хол үжүктери чып алган.

(СЭТА).

Тайбың талаалкчыларынын дани комитетинин кыйгыры

КОПЕНГАГЕН. Апрель 9-та гитлер-жи шериглерин Данияны эжелеп алганынын хүнүнден бээр 11 чыл болган оюнда тайбың талаалкчыларынын дани комитети болза, беш улуг күрүнелерин аразында Тайбыңнын Пактызын чарарын айтып, Тайбыңнын Бүгү-делегей Чө-үлелиниң кыйгырынын адаанга хол үжүктөрүнүн чымдазын бүгү чуртта хорудуп эзелен. Тайбың талаалкчыларынын чер-чер комитеттери болза, кыйгырынын сөстөринен алган он-он муң тускай экземплярлыг хуудустары непередип турар.

Турар, кижип төрөлгөтө тайбыңны негээр журулуг-даа. Бир эвес бүгү кижилер тайбыңны негээр болза, тайбыңны хандыры болур. Амгы үедэ бүгү чер бөмбүрээнде — муруну чүкте база соңу чүкте, барын чүкте болгаш чөөн чүкте Тайбыңнын Бүгү-делегей Чө-үлелиниң кыйгырынын адаанга хол үжүктөрүнүн чымдазын «чоруп турар» деп кыйгырыга чугаалап турар.

Кыйгыры мындаг сөстөрбиле доозулган: «Тайбыңнын негелдизин деткичери! Тайбың дээш демиселди деткээниң демдээ кылдыр холдарыңар үжүктөрүн салыңар!»

Тайбыңнын Бүгү-делегей Чө-үлелиниң кыйгырынын адаанга хол үжүктөрүнүн чымдазынын талазы биле белтел бүгү Данияда калбарып турар. Тайбыңнын Бүгү-делегей Чө-үлелиниң бириг сессиязынын шиттирлерин тайбың талаалкчыларынын чер-чер организациялары хуралдарга непередип турар.

(СЭТА).

Кыдат улус Макартурнуң медегелелинге удурланып турар

ПЕКИН. Демократиянын хөгжүлдээниге дузалаар эвилел, Цигун партиязы болгаш Цюань нийтелели Макартурнуң медегелелинге оларын килецээнин болгаш Кыдаттың девискээринче эжеленчи дайынны чалбыкыны октаар дээр Макартурнуң кыжанын боттагыны удурланышынын илереткени медегелиниң марттың 29-та парлап үндүргөннөр.

Макартурнуң медегелелиниң сорулганы болза, кыдат улусту кортпактаары болур. Ынчалза-даа оң түнели мэркүнай-ла сыр өске болган дээрзи күзүлген, чүл дие ол медегел америк чалчаларны күштүү-биле дүвүрктен; Англия биле Франция «боттары күш чок ышкып кылдыр бодандырган» болгаш харын Макартурнуң бужар бакч чоруктарына «удурланышынын илереткени».

Демократия хөгжүлдээниге дузалаар эвилелдин даргазынын медегелени болза: бистиң аал-оранычыты болгаш бистиң Ада-чурттувустуң камгалагына хамаарышкан Кореяга дуза көргүзери болгаш империалист америк агрессорлары Кореядан үндүр сывырабаа, америк агрессияга удур бистиң демиселдисти соватпас бис.

Бистер серемчилелди беидип, америк агрессияга удур демиселдин шимчээшкенин күштелдирерин болгаш Кореяга дуза көргүзери дугайында тайбың камгалагынын болгаш америк агрессияга удур демиселдин талазы биле Кыдаттын улус комитетиниң кыйгырына чагыс дем биле харылаар бис деп солун бижип турар.

Цигун партиязынын медегелинде бижип турары болза, Макартур бодунуң коргудушкуну биле кыдат улусту коргударын орадажып турар, ынчалза-даа, Кыдат улус бодунуң туржунда быжык биле турган болгаш ону коргудуп шыдавас дээрзин уткан. Бистер америк агрессияга удур демиселди уламчылап, Кореяга дуза көргүзери шиттирлик биле боттадырышсаан, Кореядан америк агрессорларын бүрүн үндүр сывыраарына бистер бүзүрөр бис деп Цигун партиязынын медегелинде чугаалап турар.

Бодунуң негелдизин тургусушсаан Макартур болза, Кореяның Улустун армиязына болгаш кыдаттың эки тураларына чылча шаштырганын уткан болгаш ол бодунуң чагыс удаа эвес аштырышканынын уткан деп чүвени солун уламчылап бижип турар.

Цюань нийтелелиниң даргазынын медегелени болза, кыдат улус кажанда басындырбас болгаш дайын кылгычылары кыдат улусту коргудуп-даа шыдаас.

ПЕКИН. «Женьминьжао» солунуң дамчыдып турарын өзүгара алдыга, дузалалдык Кыдат улус эвилели биле Кызыл крестиниң Кыдат нийтелели марттың 24-те Макартурнуң медегелинге удурланышын илереткен. Макартурнуң ол бүгү кыжаныгы аштырышканы биле эрте азы орай доостур бе дээрзин эртенкенин дуржулгалары коргусен. Оң сөөлгү медегели база шак ындыг чорукта таваржыр. Агрессор дээр агрессордур, ынчангаш Макартурнуң дерзин медегели халас эртрип каап шыдавас бис.

ШАНХАЙ. Шанхайнын бүгү солунары болза, марттың 24-те кылган Макартурнуң өчүнчөөнүгү медегелини чиди биле буруу шаап турары тайбың камгалагынын болгаш америк агрессияга удур демиселдин талазы биле Кыдаттын улус комитетиниң төлөөкчилериниң медегелини парлап үндүргөннөр.

Кыдат улус бергелерин аяп эртекш, кижип төрөлгөтөниң четелелиниңиниң тургузар деп турар үедэ агрессорлар болза, Азияга болгаш бүгү делег-йеге агрессия дайынны чалбыкынын кысырын болгаш ындыг байдал биле биске чаа амьдыралды тургузарын шаштыгыраарын бодап турарлар. Ынчангаш бис боду-вустуң серемчилелисти күштелдирер ужурулуг бис. Кыдат улус камчылыгы болгаш ону кам-даа коргудуп шыдавас. Дузалалдык улус эвилелиниң болгаш кызыл крест нийтисиниң мурунунда дайынга кограсан Кореяга ам-даа улуг дузаны көргүзери болгаш Кореяны армиязына, чонунга эмчи дузаламчызын көргүзериң улам экижидер талазы биле боду-вустуң шиттирливисти медегелеп тур бис. Америк империалисттерин шуут аштыраарынын шагын чоошкулдары дие Кореяга дуза чедирериниң талазы биле кампания ажылын Кыдатка күштелдирери негетинип турар деп солун уламчылап бижип турар.

«Пагунбао» солунуң мурунку чүүлүнде бижип турары болза, Макартур Кыдатты дайын биле коргударын кызыдып турар... Тайбың камгалагынын болгаш америк агрессияга удур демиселдин талазы биле Кыдаттын улус комитетиниң даргазы болза, Макартурнуң хол-мечени медегелдерин чиди биле буруу шаап турар.

Макартурнуң ол дерзин нүгүддери шаандагызы ышкышак шак ынчаар буступ дүжүшкүңгө таваржыр дээрзи чугаа чок. Ол кыдат улусту дайын биле коргудуп турар, ынчалза-даа кыдат улус кордуктар эвес. Америк болгаш англи шериглерин Кореяга халдаанын эң негезинде ол агрессиянын сорулгазы Кыдатка удур дээрзин бис билген бис. Макартурнуң дерзин медегелинге хары кылдыр кыдат улус бодунуң серемчилелини ам даа бедидер болгаш бир эвес бистиң төрөн чуртувустуң хамаарышпас чорунче халдаарын орадажыр болза, америк империализмге хары согушунуң бээрине белен турар ужурулуг дээрзин солун айтып турар.

(СЭТА).

Италияның коммунист партиязынын 7 дугаар съездизиниң ажытынганы

РИМ. Март 3-те Римге Италияның коммунист партиязынын 7 дугаар съездизи ажытынган. Съездиге 750 төлөөлөр, хой санныг аалчылар, хойнитиниң төлөөкчилери, культураның ажылдакчылары, Римниң демократтыг организацияларынын удурткучулары олурушкан. Италияның коммунист партиязынын Пальмиро Тольятти баштаан удурткучулары президиумга көстүп келгичи съездизиниң киржикчилери өөрүшүледи биле байырлап утканнар.

Компартиянын чингине секретариниң орадакчызы Пьетро Секкья съездизиниң ажытынганын чарлаан. Компартиянын 30 чыл дургузунда төгүлүг эртен орууңу дугайын Секкья кысказы биле чугаалаан. Бүгү делегейниң ажылчы чоннарынын баштыгызы, тайбыңның тургуну тудукчуу эш И. В. Сталинга алдар кылдыр бараалгаткан Йөрээлди съездизиниң киржикчилери диңмитиги адыш часкаашканы биле утканнар. Төлөөлөр болгаш аалчылар боттарынын олуттарындан тургаш, эш И. В. Сталинга алдар кылдыр үр адыш часкааннар. «Сталин делегериниң», «Большевиктер партиязы делегериниң», «Совет Эвилели делегериниң» дээр үнгер чагылынып турган.

Ол ышкышак съездизиниң киржикчилери империалисттериниң агрессиязына удур демиселди чорудуп турар Кореяның база Кыдаттын улустарын болгаш делегейин акы-дунма коммунист база ажылчы партияларын изи биле байырлааннар. Олурушканынын адыш часкаашкыны үргүлүлөп турда съездизин президиумун соңгаан.

Съездизиниң президиум столунуң артында даштык чурттарың коммунист болгаш ажылчы партияларынын төлөөкчилери Францияның компартиязынын Андре Марти баштаан төлөөкчилери, партия ТК-ның секретари Иштван Ковач баштаан Венгрияның ажылчы чоннар партиязынын төлөөкчилери, партиянын чингине секретари Виктори баштаан Триестиниң хоруг девискээриниң компартиязынын төлөөкчилери, база ол ышкышак Австрияның компартиязынын болгаш Швейцарияның куш-ажыл партиязынын төлөөкчилери олурушканын.

Итали чазак болза, Венгрияның ажылчы чоннар партиязынын төлөөкчилеринен ангыда, улус демократиязынын чурттарынын коммунист бол-

гаш ажылчы партияларынын төлөөкчилеринге Италияге баарынын чөпшээрлин бербөөн.

Компартиянын Рим федерациязынын секретари Наполи Риминиң база Рим можузунуң болгаш найсылалдык бүгү демократтыг чонунуң 100 муң коммунисттериниң мурундан съездизиниң киржикчилеринге байыр чедирген. Социалист партияның чингине секретариниң орадакчызы Рудольф Моранци 700 муң итали социалисттериниң мурундан Италияның коммунисттеринге изиг байыр чедирген.

Моранциниң демдегелээни болза, итали ажылчы чоннарынын ол ийи партияларына удур реакцияны бүгү бодатары чүндү-даа чедип ап шыдавас, чүге дээрге, оларнын эвилели чагыс эпиг хөдөлүшкениниң бузулбас дугуржулганы биле быжыккан, ол болза, тайбың база Италияның депшилдизи дээш демиселди чөлөнгичи болур-дур.

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязынын Төп Комитетинден съездизиниң адына байырлыг чагаа келгенин сьезд даргалаан Болонья хоорайнын даргазы Джузеппе Доцца дыңаткан.

Байырлыг чагаада мында дээр:

«ИТАЛИЯНЫҢ КОММУНИСТ ПАРТИЯЗЫНЫҢ ЧЕДИ ДУГААР СЪЕЗДИЗИНГЕ»

Совет Эвилелиниң коммунист партиязынын Төп Комитети, Италияның ажылчы аңгызынын болгаш бүгү ажылчы чоннарынын мурунчы отряды Италияның коммунист партиязынын VII съездизинге акы-дунма байырын чедирбишаан, он ыңай улам чедир-кирерлиг болурун Италияның компартиязына күээди.

Совет Эвилелиниң коммунист партиязынын Төп Комитети».

Бүгү олурушканын туруп келгеш, ВКП(б) ТК-га алдар кылдыр диңмитиги адыш часкааннар.

Съездизиниң хүн айтырынын аячуп дыңаткан, съездизиниң даргазы «Тайбың дээш, куш-ажыл база хосталга дээш итали улустуң демисели» деп аттыг хүн айтырынын бириг пунктузу дугайында илеткел кылгыры биле компартиянын чингине секретари Пальмиро Тольяттиге сөс берген.

не секретариниң орадакчызы Луиджи Лонго кылган. Ооң соонда Тольятти биле Лонгонун илеткелдериниң талазы биле санал-шүгүмчүлөлдөр эзелен. Бир дугаарында Кампания областынын компартиянын федерациязынын секретари Джорджо Амандола санал бергичи, Тайбың дээш, социал-экономунг чартылгалар дээш, чер реформазы дээш нийти демиселдин байдалына муруну Италияның экономиказынын хөгжүлдээни дээш ажылчы чоннарынын демиселин чугаалаан.

(СЭТА).

Венгри төлөө Ковач, Венгрияның ажылчы чоннар партиязынын болгаш ооң баштыгычы Ракошиниң байырлыг чагазын сьездиге берген.

Съездизиниң адына чурттун аязы бүрү областтарынын демократтыг организацияларындан келген хой санныг байырлыг чагаалар келген.

(СЭТА).

Италияның компартиязынын өзүлдэзи

РИМ. 1945—1951 чылдарда Италияның коммунист партиязынын кеңигүнериниң санынын өзүлдээни дугайында статистиктиг медегелери «Уни-та» солун парлаан. Кажан 1945 чылдын декабрьде партиянын 5-ни съездизи болуп турда, партия кеңигүнериниң саны 1.718.835 кижип болган. Амгы үедэ

коммунист партиянын хүрээлени 2.757.487 кеңигүнерлиг, оларнын 483.894 итали 1949 чылда катап тургустунган итали аныктарынын коммунист федерациязында туруп турар. Ол-ла үедэ үрүрлериниң саны 29.230-ден 52.482 чедир улгаткан.

(СЭТА).

Румыниянын национал Улуг хуралынын сессиязы

БУХАРЕСТ. Апрель 5-те Румынияны национал Улуг хуралынын 10 дугаар сессиязы ажытынган.

Сессиянын хүн айтырынында: Румынияны 1951 чылда күрүнө бюджетин бадылаары; төс болгаш он дугаар сессияларын аразында үелерде үндүрүп турган национал Улуг хуралдык президиумунуң декреттерин бадылаары бар.

(СЭТА).

Эрге-чагыргаларнын авантюристиг политиказы коммунист партияны истеп сүрүп турары

ШАНХАЙ. «Нихон Кейдзай» деп япон солун Японияның премьер-министир Иосиде, Макартур болгаш Себолд олар чөвүлөп хурал кылганын дыңаттышаан, Японияның коммунист партиязын хоругдаар хүнүнүң болгаш аргаларынын дугайында айтыргыны ол чөвүлөп хуралга чугаалажып турган деп санал турар.

Күрүнө шаштыгынын хөдөөниң талазы биле эргелел чери күрүнө албан черлеринде болгаш коммуналдыг боду-вугелерде ажылдап турар коммунисттерниң болгаш оларнын талаалкчыларынын ажылдан үндүрүп аштыар дугайында хоойлу чогаадып кылырын эзелен деп япон «Иомюри» солун айтып турар. Во ашталга АКШ-та чорудуп турар ашталганын принцип биле чорутунар.

(СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустуң армиязынын Кол командьылынын дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореяның улус-демократтыг республиказынын Улустуң армиязынын Кол командьылынын апрель 6-да медегелени болза, Улустуң армиязынын кезектери кыдат эки-турачыларын кезектери биле кады бүгү фронттарга дайынын дигир күжүңге болгаш тек-

никазынга улуг чидирилерни таварыштырышсаан, кадыг-дошкун тулчушкуннар чорударын үргүлүлөп турганнар.

Улустуң армиязынын кезектери чөөн эрриттерге дайынын 3 самолөдун аңдара аткан.

(СЭТА).

Германиянын чепсээн дүжүрер дугайында дугуржулгаларны каржызы биле үрөп турары

Барын талакы күрүнелер барын герман үлетпүрнү дайын белеткээринге даштык биле шилчидип турар

БЕРЛИН. «Улетпүрнүң контролюн» дугайында барын талакы эжелел үш күрүнелерниң чаа айтышынын Боннда парлап үндүргөн. Барын герман агентилел — ДПА-ның дыңнадындан алдыга, дайынга ажылдап берип турар бугурүлөгө кандыг-даа хыналданын херек кырында солур дугайында чугаа блотуп турар, өске биле чугаалаарга Германияны чепсээн дүжүрер дугайында дугуржулгаларны каржызы биле үрөп турар. Барын талакы күрүнелерниң чаа айтышынын чагыс талазы болгаш эң не каржызы биле Потсдам дугуржулганы болгаш герман үлетпүрнү шеригин адырларын хоругу дугайында 1946 чылдын мартта Германияда Контроль чөвүлелиниң шиттирлерин үрөп турар. Барын талакы дээди комиссарларнын айтышынын биле Германиянын судно тудуунуң талазы биле кендиг-даа кызыгарлашынын күш чок болдуруп турар деп ДПА агентилели дамчыдып турар. Подшипниктер, алюминий, синтетик аммиак, хлор бугу-дүрүп үндүрерин организацияларын Бон-

чазаанга база чөпшээрер турар. Доктаатна хемчээлден ажыр 11,1 миллион тонна кадны бугуруп үндүрерин чөпшээрэн. Синтетик үстер болгаш кывар чүүлү база синтетик каучук бугуруп үндүрерин база чөпшээрэн.

Герман үлетпүрнүң талазы биле хымык кызыгарлашынын херек кырында күш чок болдуруп турар барын талакы күрүнелерниң бо айтышынын дугайында бодунуң хандырганынын Бонн чазара илередирин соңлатпаан.

«Химия талазы биле немец шитчилел черлериниң ажыл-чөвүмү кызыгарлаан аязы-бүрү кызыгарлашканын база-ла солугунаан Боннда манап турар» деп агентилели медегелеп турар.

Ынчангаштың, Барын Германиянын судно тудуунуң талазы биле кендиг-даа кызыгарлашынын күш чок болдуруп турар деп ДПА агентилели дамчыдып турар. Подшипниктер, алюминий, синтетик аммиак, хлор бугу-дүрүп үндүрерин организацияларын Бон-

(СЭТА).

Аденауэр улуг самчыгачкы херек үүлөгөткөн дидиртип турар

БЕРЛИН. АДН агентилелиниң медегелени болза, Аденауэр база Бонн чазактыг кезек кеңигүнери дайын сөөлүдөгү үедэ улуг самчыгачкы херек үүлөгөткөн дидиртип турар. Ооң дугайында 272 муң марк (акша) самчыгачкы дээш Бюрбургтун судунда буруудатырып турар 32 харлыг, Эрвиниң чингине садыгызы Химмельзеерин хөдөө илередип турар.

Химмельзеер болза, тренировка кылыр шөлдүг дыштанылганын улуг бажынын туруп алыр деп турганын бадыткаан. Ол бодунуң карадангы бугу-вүргүлгенин барын-герман черлериниң бүгү 14 спорт каткыжышынын хандыкыштан болгаш дузаламчы дилел улуг-улуг бугу-вүргүлгелерге, организацияларга, хуу кижилерге чорган. Амгы үедэ чедир алдынган медегелер өзүгара

алдыга, Химмельзеер ол чымып алган акшаларындан 272 муңу самчыгачкы болган. Ол дузаламчылары Химмельзеерге садал чонка тысып берип турганнар, чүге дээрге, Химмельзеер ун үлгүлөлдү алдыга Аденауэрни, Бонн чазактын көдөө ажыл-агый министри Эрхардтың база Бавария чериниң премьер-министри Эхардтың бижиел сүмөлөшкенин коргудуп турган.

Судтуң эгезинде прокурорунуң медегелени болза, Аденауэрни, Эхардтың, Бавария чериниң премьер-министриниң чуруму дыка чиктиг болуп турар, чүге дээрге, кажан ол улуг самчыгачкы шагда-ла кеземче талазы биле полицияны хыналдазында турда-ла, аңаа бижиел сүмөлөшкенини берип, бөзия ону хайгаарып турганнар.

(СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

БАЖЫҢ ЭТ-ХЕРЕКСЕЛИНИҢ ЭКИ-ТУРА СТРАХОВАНИЕЗИ

Эрттүн болгаш өске-даа чайгаар болур айыыл-халаптарын таварылгазындан бажың эт-херекселин страхованиеледири кижип бүрүзүңгө чугула.

Страхованиениң керээзин чарары биле госстрахтын инспекциязынга азы агентилеринге барыңар!